

Sundhedsstyrelsen

Enhed for Forebyggelse og det primære sundhedsvæsen

Høringssvar til Pakkeforløb for mennesker med kroniske lænderygsmærter

Danske Fysioterapeuter takker for høringsudkast til Pakkeforløb for mennesker med kroniske lænderygsmærter.

Generelle kommentarer til høringsmaterialet

Danske Fysioterapeuter anerkender behovet for et pakkeforløb for mennesker med kroniske lænderygsmærter, så mennesker med kroniske lænderygsmærter kan få et godt og meningsfuldt liv med færrest mulige symptomer. Vi deler ligeledes intentionen om, at mennesker med kroniske lænderygsmærter får den rette støtte og de rette indsatser på det rette tidspunkt i deres sygdomsforløb.

Fysioterapeuter er blandt de centrale sundhedspersoner, som mennesker med kroniske lænderygsmærter bør have kontakt med i sundhedsvæsenet, da de har stærke kompetencer indenfor vurdering af fysisk funktionsevne samt individuelt tilpasset fysisk aktivitet, manuel behandling, patientuddannelse samt rådgivning og vejledning i egenomsorg med udgangspunkt i en biopsykosocial tænkning, som er blandt de internationalt anbefalede behandlingsinterventioner til mennesker med kroniske lænderygsmærter. Danske Fysioterapeuter mener derfor, at pakkeforløbet i højere grad bør have fokus på, hvornår og hvordan disse kompetencer inddrages systematisk og tilbydes vederlagsfrit til mennesker med kroniske lænderygsmærter.

Et af de store fokusområder i Pakkeforløbet for kroniske lænderygsmærter er understøttet egenomsorg. For at relevante sundhedspersoner er i stand til at understøtte patienten hensigtsmæssigt, er det vigtigt, at de har de rette pædagogiske og didaktiske kompetencer til at give patienten den rette understøttelse. Danske Fysioterapeuter vurderer, at man med fordel bør påpege behovet for en fælles obligatorisk kompetenceudvikling til alle relevante sundhedspersoner indenfor dette område, så mennesker med kroniske lænderygsmærter i højere grad møder en ensartet information og vejledning i egenomsorg i det primære sundhedsvæsen.

Danske Fysioterapeuter finder, at Pakkeforløbet har særligt fokus på det almenmedicinske tilbud og det patientrettede forebyggelsestilbud. De patientrettede forebyggelsestilbud beskrives som generiske indsatser og

Dato:

26-10-2026

Email:

jd@fysio.dk

ns@fysio.dk

Tlf. direkte:

3341 4663

nuværende praksis viser, at der er stor variation i tilbud på tværs af landet. Danske Fysioterapeuter frygter, at man med dette pakkeforløb reducerer antallet af mennesker med kroniske lænderygsmærter, som modtager et individuelt tilrettelagt behandlingsforløb med fokus på de behandlingsindsatser, som anbefales i international litteratur til denne målgruppe, herunder superviseret træning, patientuddannelse og eventuelt manuel behandling efter behov. Det fremgår ikke tydeligt af høringsmaterialet, at dette fortsat bør være en vigtig indsats for mennesker med kroniske lænderygsmærter. Det beskrives ofte løseligt som eksempelvis *"Pakkeforløbet medfører ikke ændringer i eksisterende henvisningsmuligheder og -praksis"*.

Danske Fysioterapeuter vurderer, at det er vigtigt med et stærkt fokus på et mere sammenhængende sundhedsvæsen for mennesker med kroniske lænderygsmærter. Vi vurderer, at der er behov for et større fokus på operationelle arbejdsgange og forpligtelser for alle aktører, som er aktive i behandlingen af mennesker med kroniske lænderygsmærter. Mennesker med fluktuerende eller episodiske lænderygsmærter er inkluderet i dette pakkeforløb. Der vil i fremtiden være stort behov for, at disse patienter får hurtig adgang til den rette behandling, herunder en fysioterapeutisk vurdering og relevant behandling, uden unødigt ventetid og administrativ mellemtid. Derfor bør intensionen om et mere sammenhængende sundhedsvæsen og en klar koordinatorrolle hos det almenmedicinske tilbud tage højde for de reelle behov for hurtig behandling hos det enkelte menneske.

Ad 1.1 Formål

Med indførslen af pakkeforløbet får mennesker med kroniske lænderygsmærter en ret til dialog med det almenmedicinske tilbud inden for 30 dage efter, at diagnosen er stillet. Da kroniske lænderygsmærter ikke er en egentlig diagnose, kan det være svært at monitorere på, om denne ret overholdes for denne patientgruppe.

I afsnittet om formål beskrives ligeledes, at pakkeforløbet har til formål at sikre en mere systematisk henvisning til patientrettede forebyggelsestilbud. Danske Fysioterapeuter undrer sig over, at der ikke i pakkeforløbet stilles krav til det konkrete indhold og de sundhedsprofessionelles kompetencer i forhold til det patientrettede forebyggelsestilbud med specifikt fokus på mennesker med kroniske lænderygsmærter. Det er under formålet ikke tydeligt beskrevet, at pakkeforløbet har til formål at sikre et nationalt ensartet tilbud af faglig høj kvalitet i den patientrettede forebyggelse. Dette på trods af, at det beskrives i formålet, at *"Formålet er, at den enkelte patient oplever at få den rette støtte og de rette indsatser på rette tidspunkt samt øget tryghed i patientforløbet gennem løbende opfølgning ved behov og tydelig koordinering og samarbejde på tværs af de sundhedsfaglige aktører, der er involveret i forløbet"*.

Danske Fysioterapeuter foreslår derfor, at det i formålet tilføjes, at pakkeforløbet har til formål at sikre et nationalt ensartet tilbud af faglig høj kvalitet i den patientrettede forebyggelse

Generelt om kompetencerne hos de sundhedspersoner, som monitorerer og behandlinger mennesker med kroniske lænderygsmærter

Danske Fysioterapeuter finder, at pakkeforløbet har meget fokus på det almenmedicinske tilbud og generelt mangler beskrivelse af kompetencerne hos de sundhedspersoner, som varetager behandlingen og monitoreringen af patienten. Dette gælder både i det almenmedicinske tilbud og i de patientrettede forebyggelsestilbud.

Danske Fysioterapeuter er bekymrede for, at dette pakkeforløb ikke tager tilstrækkeligt afsæt i den nuværende praksis og kontakt med sundhedsvæsenet for mennesker med kroniske lænderygsmærter. Mange patienter starter i dag deres behandlingstilbud direkte i fysioterapi- og kiropraktorpraksis eller i tilbud gennem deres forsikringsselskab. Det er derfor i praksis ofte der den første diagnosticering foregår, hvorfor der i Pakkeforløbet bør være et større fokus på, hvordan disse sundhedspersoner inddrages i behovsvurderingen.

Det kan dermed forstås som om, at denne patientgruppe primært skal håndteres i det almenmedicinske tilbud. Vi vurderer, at der mangler en relevant og operationel vejledning til, hvornår de øvrige relevante praksisområder, herunder primært fysioterapi-, kiropraktik- og psykologpraksis, som skal inddrages til f.eks. funktionsevnevurderinger og behandling.

Vi foreslår derfor at der udarbejdes en vejledning til, hvornår de øvrige relevante praksisområder, herunder primært fysioterapi-, kiropraktik- og psykologpraksis, skal inddrages til f.eks. funktionsevnevurderinger og behandling. Danske Fysioterapeuter bidrager gerne til udarbejdelse af denne vejledning.

Generelt i forhold til målgruppen for pakkeforløbet

Danske Fysioterapeuter mener, at målgruppebeskrivelsen efterlader stor risiko for en uens praksis i de almenmedicinske tilbud i forhold til at inkludere mennesker med kroniske lænderygsmærter i pakkeforløbet. Dette gælder *særligt* for den store gruppe af mennesker med kroniske lænderygsmærter, som oplever fluktuerende eller episodiske smerter og begrænsninger i funktionsevnen. Her fremstår det uklart, hvornår man vil kategorisere det som kroniske lænderygsmærter f.eks. hvor mange episoder eller hvilket mønster der skal til hos den enkelte patient med episodiske lænderygsmærter. Denne

uklarhed går igennem hele dokumentet og bliver ikke yderligere afklaret under beskrivelsen af inklusionskriterier.

Danske Fysioterapeuter vurderer, at denne uklarhed potentielt kan medføre stor uønsket variation i, hvor mange og hvilke mennesker, der inkluderes i dette pakkeforløb på tværs af de almenmedicinske tilbud.

Danske Fysioterapeuter foreslår derfor, at der tilføjes en tydelig beskrivelse af kategorisering fx af hvor mange episoder eller hvilket mønster der skal til hos den enkelte patient med episodiske lænderygsmærter.

Ad 1.3 Kontaktmønstre i sundhedsvæsenet

I dette afsnit beskrives det, at "kun omtrent halvdelen af patienterne set i specialiseret regi har været i kontakt med en fysioterapeut og/eller kiropraktor i praksissektoren i det forudgående halve år. Det kan indikere, at patienterne ikke henvises til relevante tilbud i primærsektoren i tilstrækkelig grad".

Danske Fysioterapeuter anerkender denne problematik, men finder ikke, at pakkeforløbet i dets nuværende form vejleder det almenmedicinske tilbud til, hvordan denne problematik kan løses

En vejledning til de almenmedicinske tilbud vil kunne imødekomme denne problematik.

Vi foreslår derfor at der udarbejdes en vejledning til, hvornår de øvrige relevante praksisområder, herunder primært fysioterapi-, kiropraktik- og psykologpraksis, skal inddrages til fx funktionsevnevurderinger og behandling. Danske Fysioterapeuter bidrager gerne til udarbejdelse af denne vejledning.

Ad 2.1 Elementer i pakkeforløbet

Danske fysioterapeuter foreslår, men udgangspunkt i ovenstående, at man under "øvrige non-farmakologiske indsatser" yderligere eksemplificerer med indsatser i den resterende praksissektor, herunder fysioterapi- kiropraktik og psykologpraksis.

Ad 2.2 Indledende fase: Trin 1. Opstart af pakkeforløb

Danske Fysioterapeuter anerkender behovet for en tæt kontakt mellem det almenmedicinske tilbud og de øvrige aktører, som ofte behandler patienterne fx praktiserende fysioterapeuter og kiropraktorer. Det fremstår midlertidigt uklart, hvordan man har tænkt sig at forpligte disse aktører ind i denne kronikerpakke.

Generelt i forhold til behandling til symptomer

I fysioterapi- og kiropraktorpraksis eksisterer der strukturerede forløb, hvor mennesker med kroniske lænderygsmærter tilbydes de internationalt anbefalede behandlingsindsatser, som individuelt tilrettelagt træning og patientuddannelse.

Danske Fysioterapeuter undrer sig over, at disse forløb ikke nævnes i Pakkeforløbet for mennesker med kroniske lænderygsmærter.

Vi foreslår derfor, at strukturerede forløb i fysioterapi og kiropraktorpraksis tilføjes som tilbud i pakkeforløbet.

Ad 2.2.2.Behovsvurdering, differentiering og behandlingsplan

Danske Fysioterapeuter mener, at funktionsevne, handlekompetence i forhold til fysisk aktivitet og sundhedsrelateret livskvalitet bør være essentielle elementer i behovsvurderingen af mennesker med kroniske lænderygsmærter, da det er centrale elementer i, hvorvidt mennesker med kroniske lænderygsmærter er i stand til at håndtere deres situation og forebygge eventuelle co-morbiditeter af både fysisk og psykisk karakter.

Derfor foreslår Danske Fysioterapeuter, at dette skrives mere frem i afsnittet om behovsvurdering, samt får sin egen selvstændige boks i figur 4.

Danske Fysioterapeuter er enige i, at ICF-modellen er en relevant og hensigtsmæssig forståelsesramme at benytte til vurderingen.

Danske Fysioterapeuter foreslår, at dette fremhæves yderligere, så der i stedet for "kan være relevant" bør stå "bør benyttes", så der sikres den nødvendige systematik i vurderingen.

Ad 2.3.2 Fysisk aktivitet

Det beskrives under patientrettede forebyggelsestilbud, at tilbuddet *kan* omhandle vejledning om fysisk aktivitet og superviseret træning.

Danske Fysioterapeuter foreslår, at man ændrer ordet, "*kan*" til "*bør*" eller "*skal*", Fysisk aktivitet er en central behandlingsindsats til mennesker med kroniske lænderygsmærter. Derfor mener Danske Fysioterapeuter, at alle mennesker med kroniske lænderygsmærter, som har behov for det, bør have adgang til et vederlagsfrit tilbud om superviseret træning, uanset hvor i landet de bor.

Danske Fysioterapeuter foreslår, at der i afsnittet om fysioterapeuter og kiropraktorer i praksissektoren beskrives, at begge faggrupper tilbyder strukturerede forløb med superviseret træning og patientuddannelse samt manuel behandling ved behov. Dette skaber en gennemsigtighed til det

omkringliggende sundhedsvæsen ift. hvad man kan forvente af behandling i fysioterapi- og kiropraktorpraksis.

Generelt om opfølgning og monitorering

Danske Fysioterapeuter finder det essentielt, at der monitoreres på effekten af indførslen af Pakkeforløb for mennesker med kroniske lænderygsmærter. Det er vigtigt, at disse pakkeforløb medfører bedre behandling af mennesker med kroniske lænderygsmærter. De patientrettigheder, som indføres med dette pakkeforløb alene omhandler tidsintervaller for opstart af samtale i det almenmedicinske tilbud og patientrettede forebyggelsestilbud, hvilket i sig selv ikke nødvendigvis medfører bedre forløb for mennesker med kroniske lænderygsmærter.

Der bør også måles på, hvilke tilbud den enkelte patient tilbydes og gennemfører samt effekterne af disse behandlingsinterventioner. Relevante målepunkter kunne være procesmål som fx andelen af patienter der får patientuddannelse, andelen der får behandling ved fysioterapeut, andelen der får behandling hos kiropraktor, sygefravær hos patienter med lænderygsmærter, antal patienter med kroniske lænderygsmærter der tilkendes førtidspension m.v. Forskning viser desuden, at mange patienter ikke modtager behandling i fysioterapi- eller kiropraktorpraksis før de henvises det sekundærsektoren fra det almen medicinske tilbud. Dette er uhensigtsmæssig praksis og kunne ligeledes være en relevant indikator.

Danske Fysioterapeuter frygter, at såfremt der ikke måles på dette blandt alle de aktører, som bidrager til behandlingen af mennesker med kroniske lænderygsmærter, så kan pakkeforløbene i værste fald forringe den egentlige behandling af mennesker med kroniske lænderygsmærter i forhold til den nuværende praksis. Danske Fysioterapeuter foreslår, at der ligeledes monitoreres på, hvor mange patienter, som har udfyldt PRO-spørgeskemaet inden konsultationen i det almenmedicinske tilbud. Dette kunne fx gøre ved et afkrydsningsfelt i journalen. Det almenmedicinske tilbud forpligtes ikke i pakkeforløbet til at udfylde dette PRO-skema med patienterne, hvorfor der kan være en overhængende risiko for, at mange ikke vil få udfyldt dette skema. Det er kendt fra fysioterapipraksis, at mange patienter ikke får udfyldt spørgeskemaerne inden konsultationen, hvorfor det er aftalt i ydelsesbeskrivelserne, at det i tilfælde af manglende udfyldelse skal ske i selve konsultationen.

Ad 3.3. Monitorering og opfølgning

Afsnittet beskriver, at monitoreringen så vidt muligt bør baseres på eksisterende data fra registre m.v. For at kunne udføre en relevant monitorering, er det vigtigt, at alle sundhedsaktører, som er inddraget i vurdering og behandling af mennesker med kroniske lænderygsmærter

indberetter relevante data i de nationale platforme -herunder også kommuner og den øvrige praksissektor.

Danske Fysioterapeuter har ikke yderligere bemærkninger, men står selvfølgelig til rådighed hvis Sundhedsstyrelsen ønsker vores høringssvar uddybet.

Med venlig hilsen

Niels Sandø, Chef for Politik, Profession og Kommunikation